

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
V kadencja
Komisja Ustawodawczej
UST 020-1/07

Druk nr 1699
Warszawa, 16 marca 2007 r.

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu, Komisja Ustawodawcza wnosi projekt ustawy:

- o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.

Do reprezentowania Komisji w pracach nad projektem ustawy został upoważniony poseł Piotr Krzywicki.

Przewodniczący Komisji
(-) Wojciech Szarama

USTAWA

z dnia 2007 r.

o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej

Art. 1.

W ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. - Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499, z późn. zm.¹⁾) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 2 skreśla się wyrazy „tylko osobiście i”;
- 2) w art. 10 w ust. 2:
 - a) w pkt 1:
 - dodaje się lit. ba i bb w brzmieniu:
 - „ba) w art. 48 ust. 1 - do 18 dnia przed dniem wyborów,
 - bb) w art. 48 ust. 4 - do 21 dnia przed dniem wyborów,”
 - w lit. c po wyrazach „w art. 137 ust. 3” dodaje się wyrazy „i art. 192 ust. 5”,
 - dodaje się lit. e w brzmieniu:
 - „e) w art. 150 ust. 1, art. 151 ust. 1 oraz art. 183 ust. 1 - do 16 dnia przed dniem wyborów,”;
 - b) w pkt 2 przecinek na końcu zastępuje się kropką,
 - c) uchyla się pkt 3;
- 3) w art. 11:
 - a) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:
 - „1a. Rejestr wyborców stanowi zbiór danych osobowych z ewidencji ludności, o których mowa w ust. 5. W zbiorze tym uwzględnia się również dane wyborców, o których mowa w ust. 7 i art. 12 ust. 2 i 3.”
 - b) dodaje się ust. 9a w brzmieniu:
 - „9a. Wyborcę, o którym mowa w ust. 7, wpisanego do rejestru wyborców, na jego wniosek skreśla się z rejestru wyborców.”;
- 4) w art. 13 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

¹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 74, poz. 786 i Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 14, poz. 128, Nr 113, poz. 984, Nr 127, poz. 1089 i Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 57, poz. 507 i Nr 130, poz. 1188, z 2004 r. Nr 25, poz. 219, z 2005 r. Nr 140, poz. 1173, z 2006 r. Nr 218, poz. 1592 oraz z 2007 r. Nr 25, poz. 162.

„1. Decyzję o wpisaniu lub o odmowie wpisania do rejestru wyborców osoby, o której mowa w art. 11 ust. 8 i art. 12 ust. 2-4, wydaje wójt lub burmistrz (prezydent miasta) w terminie 3 dni od dnia wniesienia wniosku. Decyzję niezwłocznie doręcza się wnioskodawcy.”;

5) w art. 15a:

a) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do danych osób, o których mowa w art. 11 ust. 9a.”,

b) w ust. 2 po wyrazach „w ust. 1” dodaje się wyrazy „i 1a”;

6) w art. 16:

a) w pkt 1 dodaje się lit. f i g w brzmieniu:

„f) wzór wniosku, o którym mowa w art. 11 ust. 9a, o skreślenie wyborcy z rejestru wyborców,

g) warunki, które spełniać musi system informatyczny służący prowadzeniu rejestru wyborców, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wprowadzania i przetwarzania danych oraz ich przekazywania i odbioru,”,

b) w pkt 4 wyrazy „zamierzających korzystać z praw wyborczych w wyborach na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej” zastępuje się wyrazami „wpisanych do rejestru wyborców oraz skreślonych z rejestru wyborców”;

7) w art. 20 w ust. 2 i 4 wyrazy „w 10 dniu” zastępuje się wyrazami „w 5 dniu”;

8) art. 24 otrzymuje brzmienie:

„Art. 24. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) sposób sporządzenia i udostępniania spisu wyborców, ustalając w szczególności:

a) wzór spisu,

b) metody aktualizacji spisu,

c) wzór wniosku o udostępnienie spisu,

d) wzory wykazów wyborców przebywających w szpitalach, zakładach opieki społecznej, zakładach karnych i aresztach śledczych, w których utworzono obwody głosowania,

e) wzór zawiadomienia o dopisaniu lub o wpisaniu wyborcy do spisu w innym obwodzie głosowania

- uwzględniając odrębność przy sporządzaniu spisu dla gmin mających status miasta oraz dla obwodów utworzonych w szpitalu, zakładzie opieki społecznej, zakładzie karnym lub areszcie śledczym, przypadki, w których następuje dopisanie lub wykreślenie ze spisu wyborców, miejsce, czas i formę udostępnienia spisu,

2) wzór zaświadczenia o prawie do głosowania zawierającego dane umożliwiające identyfikację osoby, której zaświadczenie dotyczy, oraz sposób wydawania zaświadczeń.”;

9) w art. 31 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Obwody głosowania, o których mowa w ust. 1, wchodzi w skład okręgu wyborczego właściwego dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy.”;

10) w art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Informację o numerach i granicach obwodów głosowania oraz siedzibach obwodowych komisji wyborczych, o których mowa w art. 29, art. 30 ust. 1 i 2 oraz w art. 53 ust. 1, wójt lub burmistrz (prezydent miasta) podaje do wiadomości publicznej przez wywieszenie obwieszczeń w siedzibie urzędu gminy oraz w formie elektronicznej najpóźniej 30 dnia przed dniem wyborów.”;

11) w art. 35:

a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) zryczałtowane diety za czas związany z wykonywaniem zadań członka komisji w przypadku członków okręgowych komisji wyborczych oraz za czas związany z przeprowadzeniem głosowania oraz ustaleniem wyników głosowania w przypadku członków obwodowych komisji wyborczych.”,

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. W przypadku gdy członek okręgowej komisji wyborczej nie brał udziału we wszystkich posiedzeniach komisji, przysługująca mu dieta, o której mowa w ust. 1 pkt 2, ulega obniżeniu proporcjonalnie do liczby posiedzeń komisji, w których nie brał udziału.”,

c) ust. 5 i 6 otrzymują brzmienie:

„5. Członkom komisji wyborczych przysługuje na podstawie przepisów o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach zaopatrzenie z tytułu wypadku przy wykonywaniu zadań tych komisji.

6. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość oraz szczegółowe zasady, na których przysługują diety, zwrot kosztów podróży i noclegów oraz zryczałtowane diety, o których mowa w ust. 1,

2) warunki obniżania wysokości diet członków komisji wyborczych w przypadku nieuczestniczenia w wykonywaniu części zadań komisji,

3) tryb udzielania dni wolnych od pracy, o których mowa w ust. 3

- biorąc pod uwagę zakres obowiązków członków komisji wyborczych.”;

12) w art. 40:

a) w ust. 3 skreśla się zdanie trzecie,

b) dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

1) wysokość oraz szczegółowe zasady, na których przysługują diety, zryczałtowane diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów osobom powołanym w skład inspekcji,

2) tryb udzielania dni wolnych od pracy osobom powołanym w skład inspekcji

- biorąc pod uwagę zakres obowiązków osób powołanych w skład inspekcji.”;

13) art. 41 otrzymuje brzmienie:

„Art. 41. 1. Państwowa Komisja Wyborcza określa:

1) warunki i sposób wykorzystania techniki elektronicznej przy:

- a) ustalaniu wyników głosowania,
- b) sporządzaniu protokołów przez komisje obwodowe, komisje okręgowe i Państwową Komisję Wyborczą,
- c) sprawdzaniu pod względem zgodności arytmetycznej poprawności ustalenia wyników głosowania w obwodzie,
- d) ustalaniu wyników wyborów,

2) tryb przekazywania danych z protokołów za pośrednictwem sieci elektronicznego przekazywania danych

- uwzględniając konieczność zapewnienia warunków bezpieczeństwa wprowadzania i przetwarzania danych oraz ich przekazywania i odbioru.

2. Państwowa Komisja Wyborcza zapewnia oprogramowanie dla wykonania czynności, o których mowa w ust. 1.”;

14) w art. 47:

a) w ust. 2 skreśla się zdanie trzecie,

b) dodaje się ust. 3 w brzmieniu:

„3. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wysokość oraz szczegółowe zasady, na których przysługują diety, zryczałtowane diety oraz zwrot kosztów podróży i noclegów osobom powołanym w skład inspekcji,
- 2) tryb udzielania dni wolnych od pracy osobom powołanym w skład inspekcji

- biorąc pod uwagę zakres obowiązków osób powołanych w skład inspekcji.”;

15) w art. 48 w ust. 4 zdanie pierwsze otrzymuje brzmienie:

„Pełnomocnik wyborczy lub upoważniona przez niego osoba może zgłosić tylko po jednym kandydacie, o którym mowa w ust. 2 pkt 1, do każdej komisji na obszarze okręgu wyborczego, w którym została zarejestrowana zgłoszona przez niego okręgowa lista kandydatów na posłów lub zarejestrowany został kandydat na senatora.”;

16) w art. 49 w ust. 1 wyrazy „ust. 4-9” zastępuje się wyrazami „ust. 4-8”;

17) w art. 50:

a) w ust. 1 w pkt 2 po wyrazach „w ust. 2” dodaje się wyrazy „lub 2a”,

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Członek obwodowej komisji wyborczej może być odwołany ze składu komisji przez okręgową komisję wyborczą na wniosek wójta lub burmi-

strza (prezydenta miasta) w razie nieobecności na pierwszym posiedzeniu i niewyjaśnienia w terminie 2 dni przyczyny nieobecności.”,

c) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Członek obwodowej komisji wyborczej może być odwołany ze składu komisji przez okręgową komisję wyborczą w razie stwierdzenia niewykonania przez niego obowiązków lub naruszenia przepisów ustawy.”;

18) w art. 52 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Obsługę i techniczno-materialne warunki pracy obwodowych komisji wyborczych, w tym możliwość wykorzystania techniki elektronicznej oraz wykonanie zadań związanych z organizacją i przeprowadzeniem wyborów na obszarze gminy zapewnia wójt lub burmistrz (prezydent miasta), jako zadanie zlecone gminy.”;

19) w rozdziale 8 po art. 58 dodaje się art. 58a w brzmieniu:

„Art. 58a. Wyborca może głosować osobiście lub przez pełnomocnika zgodnie z przepisami niniejszej ustawy.”;

20) po art. 69 dodaje się art. 69a-69h w brzmieniu:

„Art. 69a. 1. Wyborca, który przez właściwy organ orzekający został zaliczony do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, z uwzględnieniem art. 62 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz o zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. Nr 123, poz. 776, z późn. zm.²⁾), może udzielić pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu w wyborach.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do wyborcy, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 75 lat.

Art. 69b. 1. Pełnomocnikiem może być tylko osoba wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania, z zastrzeżeniem ust. 4.

2. Pełnomocnictwo można przyjąć tylko od jednej osoby z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Pełnomocnictwo można przyjąć od dwóch osób jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny, zstępny, mąż, żona, brat, siostra lub osoba pozostająca w stosunku przysposobienia.

4. Pełnomocnikiem nie może być osoba wchodząca w skład komisji obwodowej właściwej dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa.

Art. 69c. 1. Pełnomocnictwa do głosowania udziela się przed wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) lub przed innym pracownikiem urzędu

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 1997 r. Nr 160, poz. 1082, z 1998 r. Nr 99, poz. 628, Nr 106, poz. 668, Nr 137, poz. 887, Nr 156, poz. 1019 i Nr 162, poz. 1118 i poz. 1126, z 1999 r. Nr 49, poz. 486, Nr 90, poz. 1001, Nr 95, poz. 1101 i Nr 111, poz. 1280, z 2000 r. Nr 48, poz. 550 i Nr 119, poz. 1249, z 2001 r. Nr 39, poz. 459, Nr 100, poz. 1080, Nr 125, poz. 1368, Nr 129, poz. 1444 i Nr 154, poz. 1792 i 1800, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, Nr 200, poz. 1679 i 1683 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 7, poz. 79, Nr 90, poz. 844, Nr 223, poz. 2217 i Nr 228, poz. 2262, z 2004 r. Nr 96, poz. 959, Nr 99, poz. 1001 i Nr 240, poz. 2407, z 2005 r. Nr 44, poz. 422, Nr 132, poz. 1110, Nr 163, poz. 1362, Nr 164, poz. 1366 i Nr 167, poz. 1398 oraz z 2006 r. Nr 49, poz. 359, Nr 63, poz. 440, Nr 94, poz. 651 i Nr 170, poz. 1217.

gminy upoważnionym przez wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) do sporządzania aktów pełnomocnictwa do głosowania.

2. Akt pełnomocnictwa do głosowania sporządza się na wniosek wyborcy, wniesiony do wójta lub burmistrza (prezydenta miasta) gminy, w której wyborca jest wpisany do stałego rejestru wyborców, najpóźniej w 10 dniu przed dniem wyborów. Wniosek powinien zawierać dane: nazwisko i imię (imiona), imię ojca, datę urodzenia, numer ewidencyjny PESEL oraz adres zamieszkania zarówno wyborcy jak i osoby, której ma być udzielone pełnomocnictwo, a także wyraźne oznaczenie wyborów, których dotyczy pełnomocnictwo.
3. Do wniosku, o którym mowa w ust. 2, załącza się:
 - 1) kopię aktualnego orzeczenia właściwego organu orzekającego o ustaleniu stopnia niepełnosprawności osoby udzielającej pełnomocnictwa; udokumentowanie wieku przez osobę, o której mowa w art. 69a ust. 2, nie jest wymagane;
 - 2) pisemną zgodę osoby mającej być pełnomocnikiem, zawierającą jej nazwisko i imię (imiona) oraz adres zamieszkania, a także nazwisko i imię (imiona) osoby udzielającej pełnomocnictwa;
 - 3) kopię zaświadczenia o prawie do głosowania wydanego osobie mającej być pełnomocnikiem - w przypadku gdy osoba ta nie jest wpisana do rejestru wyborców w tej samej gminie co udzielający pełnomocnictwa.
4. Akt pełnomocnictwa, po sprawdzeniu, na podstawie dostępnych urzędowo dokumentów, danych zawartych we wniosku, niezwłocznie sporządza się w trzech egzemplarzach, z których po jednym otrzymują udzielający pełnomocnictwa i pełnomocnik, a trzeci egzemplarz pozostaje w urzędzie gminy.
5. Akt pełnomocnictwa jest sporządzany w miejscu zamieszkania wyborcy udzielającego pełnomocnictwa wskazanym we wniosku, o którym mowa w ust. 2, z zastrzeżeniem ust. 6.
6. Akt pełnomocnictwa może być sporządzony na obszarze gminy poza miejscem zamieszkania wyborcy udzielającego pełnomocnictwa, jeżeli wyborca zwróci się o to we wniosku, o którym mowa w ust. 2.
7. Gmina prowadzi wykaz sporządzonych aktów pełnomocnictwa, w którym odnotowuje się fakt sporządzenia danego aktu.

Art. 69d. Jeżeli wniosek o sporządzenie aktu pełnomocnictwa do głosowania nie spełnia ustawowych warunków, o których mowa w art. 69a, art. 69b lub art. 69c ust. 2 i 3, wójt lub burmistrz (prezydent miasta) w terminie 3 dni od dnia otrzymania wniosku wzywa wyborcę do usunięcia wad wniosku w terminie 3 dni. Jeżeli wad nie można usunąć albo nie zostały one usunięte w terminie wójt lub burmistrz (prezydent miasta) odmawia sporządzenia aktu pełnomocnictwa. Odmowę sporządzenia aktu pełnomocnictwa do głosowania, wraz z uzasadnieniem, doręcza się niezwłocznie wyborcy.

Art. 69e. 1. Wyborca ma prawo do cofnięcia udzielonego pełnomocnictwa do głosowania w jego imieniu. Cofnięcie pełnomocnictwa następuje przez złożenie najpóźniej na 2 dni przed dniem wyborów stosownego oświadczenia w urzędzie gminy, w którym sporządzono akt peł-

nomocnictwa lub doręczenie takiego oświadczenia właściwej obwodowej komisji wyborczej w dniu głosowania.

2. Pełnomocnictwo wygasa z mocy prawa w wypadku:

- 1) śmierci lub utraty prawa wybierania przez udzielającego pełnomocnictwa lub pełnomocnika,
 - 2) braku przesłanek, o których mowa w art. 69b ust. 1 lub wystąpienia przesłanki, o której mowa w art. 69b ust. 4,
 - 3) wcześniejszego głosowania osobistego przez osobę udzielającą pełnomocnictwa.
3. Fakt cofnięcia lub wygaśnięcia pełnomocnictwa przed przekazaniem spisu wyborców przewodniczącemu właściwej obwodowej komisji wyborczej odnotowuje w spisie wyborców wójt lub burmistrz (prezydent miasta), a w dniu wyborów - obwodowa komisja wyborcza właściwa dla obwodu głosowania osoby udzielającej pełnomocnictwa.

Art. 69f. 1. Do głosowania przez pełnomocnika mają zastosowanie, z zastrzeżeniem ust. 3-5, przepisy art. 68 ust. 4 i 5 oraz art. 69.

2. Przed przystąpieniem do głosowania pełnomocnik okazuje obwodowej komisji wyborczej dokument umożliwiający stwierdzenie jego tożsamości oraz akt pełnomocnictwa.
3. Obwodowa komisja wyborcza odnotowuje nazwisko i imię pełnomocnika wyborcy w spisie wyborców w rubryce „uwagi” odpowiadającej pozycji, pod którą umieszczono nazwisko wyborcy wraz z oznaczeniem „pełnomocnik”, a akt pełnomocnictwa załącza do spisu wyborców.
4. Pełnomocnik potwierdza otrzymanie karty do głosowania własnym czytelnym podpisem w rubryce spisu przeznaczonej na potwierdzenie otrzymania karty do głosowania przez wyborcę udzielającego pełnomocnictwa.
5. Jeżeli pełnomocnictwo zostało cofnięte lub wygasło obwodowa komisja wyborcza odmawia wydania pełnomocnikowi karty do głosowania i zatrzymuje akt pełnomocnictwa.

Art. 69g. Czynności związane ze sporządzeniem aktu pełnomocnictwa są zadaniem zleconym gminy i są wolne od opłat.

Art. 69h. Minister właściwy do spraw administracji publicznej na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej określa, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa, wzory: wniosku o sporządzenie aktu pełnomocnictwa, zgody na przyjęcie pełnomocnictwa i aktu pełnomocnictwa, a także wzór i sposób prowadzenia oraz aktualizacji wykazu sporządzanych aktów pełnomocnictwa.”;

21) art. 74 otrzymuje brzmienie:

„Art. 74. 1. W przypadku powołania przez okręgową komisję wyborczą pełnomocnika, o którym mowa w art. 47 ust. 1, obwodowa komisja wyborcza niezwłocznie przekazuje mu kopię protokołu głosowania w obwodzie.

2. Pełnomocnik, o którym mowa w ust. 1, sprawdza pod względem zgodności arytmetycznej poprawność ustalenia wyników głosowania w obwodzie i potwierdza obwodowej komisji wyborczej poprawność ustalonych wyników bądź wskazuje na niezgodność arytmetyczną danych w protokole, którą obwodowa komisja wyborcza obowiązana jest wyjaśnić i odpowiednio poprawić oraz podać do publicznej wiadomości w trybie określonym w art. 75 skorygowane wyniki głosowania.
3. Tryb przekazywania i przyjmowania oraz sposób postępowania z kopią protokołu, o której mowa w ust. 1, określa Państwowa Komisja Wyborcza.”;

22) w art. 76:

- a) uchyla się ust. 3,
- b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
 - „4. Wyniki głosowania z obwodów utworzonych za granicą są przekazywane okręgowej komisji wyborczej właściwej dla dzielnicy Śródmieście miasta stołecznego Warszawy, a wyniki głosowania z obwodów utworzonych na polskich statkach morskich - okręgowej komisji wyborczej właściwej dla siedziby armatora.”;

23) dodaje się art. 77a w brzmieniu:

- „Art. 77a. 1. Państwowa Komisja Wyborcza podaje w trakcie głosowania liczbę osób ujętych w spisach oraz liczbę wyborców, którym wydano karty do głosowania.
2. Komisje obwodowe przekazują Państwowej Komisji Wyborczej w trakcie głosowania dane liczbowe, o których mowa w art. 71 ust. 1.
3. Państwowa Komisja Wyborcza ustala tryb i zasady przekazywania danych, o których mowa w ust. 2.”;

24) w art. 90 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

- „3a. Wójt lub burmistrz (prezydent miasta) niezwłocznie po rozpoczęciu kampanii wyborczej wyznacza na obszarze gminy (miasta) odpowiednią liczbę miejsc przeznaczonych na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń wyborczych i plakatów komitetów wyborczych oraz podaje do wiadomości publicznej wykaz tych miejsc.”;

25) w art. 104:

- a) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1,
- b) dodaje się ust. 2 w brzmieniu:
 - „2. Odpowiedzialność za zobowiązania majątkowe, o której mowa w ust. 1, obejmuje także zobowiązania związane z rozliczeniem korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy, z wyłączeniem korzyści, o których mowa w art. 127 ust. 3.”;

26) w art. 106 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

- „1. Komitet wyborczy, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, ulega rozwiązaniu z mocy prawa po upływie 60 dni od dnia:
 - 1) przyjęcia sprawozdania wyborczego komitetu przez Państwową Komisję Wyborczą albo

- 2) bezskutecznego upływu terminu do wniesienia skargi, o której mowa w art. 123 ust. 1, albo
- 3) wydania orzeczenia, o którym mowa w art. 123 ust. 2, uwzględniającego skargę na postanowienie Państwowej Komisji Wyborczej w przedmiocie odrzucenia sprawozdania.”;

27) art. 111 otrzymuje brzmienie:

„Art. 111. 1. Środki finansowe komitetu wyborczego partii politycznej mogą pochodzić jedynie z Funduszu Wyborczego tej partii utworzonego na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o partiach politycznych (Dz.U. z 2001 r. Nr 79, poz. 857, z późn. zm.³⁾), zwanego dalej „Funduszem Wyborczym”.

2. Środki finansowe koalicyjnego komitetu wyborczego mogą pochodzić wyłącznie z Funduszy Wyborczych partii wchodzących w skład koalicji wyborczej.
3. Komitetowi wyborczemu wyborców mogą być przekazywane środki finansowe jedynie przez osoby fizyczne, z zastrzeżeniem przepisów ust. 4, 6 i 7 oraz art. 128.
4. Komitetowi wyborczemu wyborców nie wolno przyjmować środków finansowych pochodzących od:
 - 1) osób fizycznych niemających miejsca zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, z wyłączeniem obywateli polskich zamieszkałych za granicą,
 - 2) cudzoziemców mających miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej.
5. Komitet wyborczy wyborców może zaciągać kredyty bankowe wyłącznie na cele związane z wyborami.
6. Poręczycielem kredytu, o którym mowa w ust. 5, może być wyłącznie osoba fizyczna, z tym że zobowiązanie poręczyciela nie może przekroczyć kwoty równej łącznej sumie wpłat od osoby fizycznej określonej w art. 113 ust. 3. Ograniczenie wysokości zobowiązania poręczyciela nie dotyczy osób wchodzących w skład komitetu wyborczego wyborców.
7. Komitetowi wyborczemu nie wolno przyjmować wartości niepieniężnych, z wyjątkiem nieodpłatnych usług polegających na rozpowszechnianiu plakatów i ulotek wyborczych przez osoby fizyczne.”;

28) w art. 112 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Zabronione jest przekazywanie środków finansowych i wartości niepieniężnych przez jeden komitet wyborczy na rzecz innego komitetu wyborczego oraz wspólne prowadzenie i finansowanie kampanii wyborczej.”;

29) w art. 113:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz.U. z 2001 r. Nr 154, poz. 1802, z 2002 r. Nr 127, poz. 1089, z 2003 r. Nr 57, poz. 507, z 2004 r. Nr 25, poz. 219 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 167, poz. 1398.

„1. Środki finansowe komitetu wyborczego mogą być gromadzone wyłącznie na jednym rachunku bankowym. Zawiadomienie Państwowej Komisji Wyborczej, o którym mowa w art. 96 ust. 2, art. 97 ust. 7 i art. 98 ust. 4, stanowi podstawę do otwarcia rachunku bankowego komitetu, dokonania wpisu do rejestru gospodarki narodowej (REGON) oraz nadania numeru identyfikacji podatkowej (NIP) na zasadach określonych w przepisach o ewidencji i identyfikacji podatników i płatników.”,

b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Umowa rachunku bankowego zawarta w imieniu komitetu wyborczego musi zawierać zastrzeżenie o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego oraz dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat.”,

c) w ust. 3 skreśla się wyrazy „koalicyjnego komitetu wyborczego albo”;

30) art. 116 i art. 117 otrzymują brzmienie:

„Art. 116. 1. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami komitet wyborczy partii politycznej przekazuje ją na Fundusz Wyborczy tej partii.

2. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami koalicyjny komitet wyborczy partii politycznych przekazuje ją na Fundusze Wyborcze partii wchodzących w skład koalicji w proporcji ustalonej w umowie koalicyjnej, a w razie braku stosownych postanowień w umowie – na rzecz instytucji charytatywnej. Informację o przekazaniu na rzecz instytucji charytatywnej nadwyżki przekraczającej kwotę 1 000 zł pełnomocnik finansowy podaje do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym w terminie 7 dni od dnia jej przekazania.

3. W przypadku uzyskania nadwyżki pozyskanych środków na cele kampanii wyborczej nad poniesionymi wydatkami komitet wyborczy wyborców przekazuje ją na rzecz instytucji charytatywnej. Informację o przekazaniu nadwyżki przekraczającej kwotę 1 000 zł pełnomocnik finansowy podaje do wiadomości publicznej w dzienniku o zasięgu ogólnokrajowym w terminie 7 dni od dnia jej przekazania.

4. Wysokość nadwyżki ustala się po wydaniu przez Państwową Komisję Wyborczą ostatecznego postanowienia o przyjęciu bądź odrzuceniu sprawozdania wyborczego, z uwzględnieniem zobowiązań majątkowych, o których mowa w art. 104 ust. 2. W przypadku komitetów wyborczych, którym przysługuje prawo do dotacji podmiotowej, o której mowa w art. 128, wysokość nadwyżki ustala się po otrzymaniu dotacji przez komitet.

5. Przekazanie nadwyżki następuje w terminie 14 dni od dnia:

1) doręczenia postanowienia o przyjęciu sprawozdania wyborczego albo

2) bezskutecznego upływu terminu do wniesienia skargi, o której mowa w art. 123 ust. 1, albo

- 3) uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy - w wypadku złożenia skargi, o której mowa w art. 123 ust. 1, albo
- 4) uprawomocnienia się wydanego przez sąd orzeczenia w sprawie przypadku na rzecz Skarbu Państwa korzyści majątkowych przyjętych przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy – w wypadku, o którym mowa w art. 127 ust. 4, albo,
- 5) otrzymania przez komitet wyborczy dotacji podmiotowej, o której mowa w art. 128 - jeżeli komitet otrzymał dotację po uprawomocnieniu się orzeczenia, o którym mowa w pkt 4.

Art. 117. Wszelkie wezwania i informacje pisemne dostarczane przez komitet wyborczy wyborców, mające na celu pozyskanie środków na cele związane z wyborami, muszą zawierać informację o treści przepisów art. 111 ust. 3, 4 i 7, art. 113 ust. 2 i 3, art. 223 pkt 3 oraz art. 224 pkt 3.”;

31) art. 118 uchyla się;

32) w art. 120:

- a) w ust. 1 wyrazy „w terminie 3 miesięcy” zastępuje się wyrazami „w terminie 4 miesięcy”,
- b) dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Opinie biegłego rewidenta i raportu nie sporządza się, jeżeli pełnomocnik finansowy w terminie 30 dni od dnia wyborów zawiadomi Państwową Komisję Wyborczą, że komitet wyborczy nie miał przychodów, nie poniósł wydatków ani nie ma zobowiązań finansowych.”;
- c) uchyla się ust. 4-7;

33) dodaje się art. 120a w brzmieniu:

„Art. 120a. Minister właściwy do spraw finansów publicznych, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, w drodze rozporządzenia, określi sposób i tryb prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze, uwzględniając formy dokumentowania i ewidencji przychodów, wydatków i zobowiązań finansowych komitetu wyborczego, wzór sprawozdania wyborczego oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania, tak aby umożliwiły one weryfikację podanych w sprawozdaniu informacji.”;

34) w art. 121 w ust. 2 skreśla się wyrazy „koalicyjnego komitetu wyborczego i”;

35) w art. 122:

- a) w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) odrzuca sprawozdanie w wypadku stwierdzenia:

 - a) pozyskania lub wydatkowania środków komitetu wyborczego z naruszeniem przepisów art. 110 albo limitu określonego w art. 114 ust. 1 i 2,
 - b) przeprowadzania zbiórek publicznych wbrew zakazowi, o którym mowa w art. 112 ust. 2,

- c) przyjęcia przez komitet wyborczy partii politycznej albo koalicyjny komitet wyborczy środków finansowych pochodzących z innego źródła niż Fundusz Wyborczy,
- d) przekazania komitetowi wyborczemu wyborców lub przyjęcia przez ten komitet środków finansowych lub wartości niepieniężnych z naruszeniem przepisów art. 111 ust. 3-7,
- e) przyjęcia przez komitet wyborczy partii politycznej albo koalicyjny komitet wyborczy wartości niepieniężnych z naruszeniem przepisu art. 111 ust. 7.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Państwowa Komisja Wyborcza, badając sprawozdanie wyborcze, może żądać od organów państwowych, a w szczególności od organów podatkowych informacji, oraz dokumentów dotyczących gospodarki finansowej komitetu wyborczego, którego sprawozdanie jest badane.”;

36) art. 127 otrzymuje brzmienie:

„Art. 127. 1. Korzyści majątkowe przyjęte przez komitet wyborczy z naruszeniem przepisów ustawy podlegają przepadkowi na rzecz Skarbu Państwa. Jeżeli korzyść majątkowa została zużyta lub utracona, przepadkowi podlega jej równowartość.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy korzyści majątkowych przekazanych komitetowi wyborczemu z naruszeniem przepisów ustawy, których komitet wyborczy nie przyjął lub które zwrócił w terminie 30 dni od dnia przekazania.

3. Przepis ust. 1 nie dotyczy korzyści majątkowych przekazanych komitetowi wyborczemu z naruszeniem przepisów ustawy, które to korzyści lub ich równowartość zostały, w terminie 14 dni od dnia doręczenia komitetowi wyborczemu postanowienia o przyjęciu lub o odrzuceniu jego sprawozdania wyborczego, a w przypadku złożenia skargi, o której mowa w art. 123 ust. 1 - w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego przez Sąd Najwyższy, dobrowolnie wpłacone na konto urzędu skarbowego właściwego dla siedziby komitetu. Korzyści majątkowe o charakterze niepieniężnym komitet wyborczy przekazuje temu urzędowi skarbowemu. Potwierdzenie przekazania korzyści majątkowej lub jej równowartości komitet wyborczy przedstawia Państwowej Komisji Wyborczej.

4. Przyjęcie korzyści majątkowych z naruszeniem przepisów ustawy stwierdza Państwowa Komisja Wyborcza, w postanowieniu o przyjęciu lub o odrzuceniu sprawozdania wyborczego.

5. W przypadku niewykonania czynności, o których mowa w ust. 3 zdanie pierwsze i drugie, albo jednej z tych czynności naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo dla siedziby komitetu wyborczego, na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, występuje do sądu przeciwko podmiotom, o których mowa w art. 104 ust. 1, o orzeczenie przepadku korzyści majątkowej lub jej równowartości oraz wydanie tej korzyści majątkowej lub zapłatę jej równowartości.

6. Sądem właściwym do orzekania w sprawach, o których mowa w ust. 1, jest sąd okręgowy właściwy ze względu na siedzibę organu skarbowego, o którym mowa w ust. 5.
7. Egzekucja korzyści majątkowej lub jej równowartości następuje w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Organem egzekucyjnym jest naczelnik urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 5.
8. Przejęte rzeczy ruchome, wierzytelności i inne prawa majątkowe naczelnik urzędu skarbowego spienięża według przepisów o egzekucji należności pieniężnych w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.”;

37) w art. 138 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Ustalenie liczby mieszkańców, o której mowa w ust. 1, następuje na podstawie danych według stanu na koniec trzeciego kwartału roku poprzedzającego rok w którym upływa kadencja Sejmu, przekazanych przez wójtów, burmistrzów (prezydentów miast) w trybie określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 43a ust. 3.”;

38) w art. 144:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Kandydata oznacza się nazwą lub skrótem nazwy tej partii politycznej, której jest członkiem (nie więcej niż 45 znaków drukarskich, wliczając spacje).”;

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. W zgłoszeniu osoba zgłaszająca listę wskazuje sposób oznaczenia listy na urzędowych obwieszczeniach oraz na karcie do głosowania. Oznaczeniem może być nazwa lub skrót nazwy komitetu wyborczego, o których mowa w art. 96 ust. 4 pkt 1, art. 97 ust. 8 pkt 1 i art. 98 ust. 5 pkt 1. Oznaczenie może składać się z nie więcej niż 45 znaków drukarskich, wliczając spacje.”;

39) w art. 164 uchyla się ust. 6;

40) w art. 165 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Państwowa Komisja Wyborcza na podstawie danych z protokołów wyników głosowania w okręgu wyborczym, otrzymanych za pośrednictwem sieci elektronicznego przekazywania danych, uwzględniając przepis art. 134 ust. 1, ustala wstępnie liczbę głosów ważnych oraz głosów ważnych oddanych na listy okręgowe poszczególnych komitetów wyborczych w skali kraju i listy, które spełniają warunki uprawniające do uczestniczenia w podziale mandatów w okręgach wyborczych. Informację o tym podaje się do wiadomości publicznej.”;

41) w art. 170 uchyla się ust. 1;

42) w art. 177:

a) w ust. 1:

- w pkt 6a przecinek zastępuje się kropką,
- uchyla się pkt 7,

b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „i pkt 7”;

c) w ust. 4 wyrazy „ust. 1 pkt 6-7” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 6 i 6a”;

43) w art. 179 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Wygaśnięcie obsadzonego w trybie ust. 1 mandatu posła zajmującego stanowisko lub funkcję, o których mowa w art. 177 ust. 1 pkt 5, następuje, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia postanowienia, o którym mowa w ust. 3, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.”;

44) w art. 193:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Funkcje okręgowej komisji wyborczej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, dla okręgu wyborczego do Senatu spełnia okręgowa komisja wyborcza powołana dla wyborów do Sejmu, której właściwość terytorialna obejmuje obszar tego okręgu wyborczego do Senatu.”;

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W wypadku gdy na obszarze okręgu wyborczego do Senatu działa więcej niż jedna okręgowa komisja wyborcza powołana dla wyborów do Sejmu, funkcje okręgowej komisji wyborczej dla tego okręgu wyborczego do Senatu spełnia komisja wskazana, spośród nich, przez Państwową Komisję Wyborczą.”;

45) w art. 205 uchyla się ust. 6;

46) w art. 213:

a) w ust. 1:

- w pkt 6a przecinek zastępuje się kropką,
- uchyla się pkt 7,

b) w ust. 3 skreśla się wyrazy „i pkt 7”;

c) w ust. 4 wyrazy „ust. 1 pkt 6-7” zastępuje się wyrazami „ust. 1 pkt 6 i 6a”;

47) w art. 215:

a) w ust. 4 kropkę zastępuje się przecinkiem oraz dodaje się wyrazy „zaś prawo wybierania przysługuje tylko wyborcom stale zamieszkałym w okręgu wyborczym, w którym zarządzono wybory uzupełniające.”;

b) uchyla się ust. 5,

c) dodaje się ust. 6 w brzmieniu:

„6. W wyborach uzupełniających w skład obwodowych komisji powołuje się od 5 do 7 osób, zaś uzupełnienie składu komisji, o którym mowa w art. 48 ust. 6, dokonywane jest w razie zgłoszenia mniej niż 4 kandydatów.”;

48) w art. 223:

a) pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) przyjmuje w imieniu komitetu wyborczego wartości niepieniężne z naruszeniem zakazu, o którym mowa art. 111 ust. 7.”;

b) dodaje się pkt 4a i 4b w brzmieniu:

„4a) przekazuje komitetowi wyborczemu wyborców środki finansowe lub przyjmuje w imieniu tego komitetu środki finansowe z naruszeniem przepisów art. 111 ust. 3 i 4,

4b) przyjmuje w imieniu koalicyjnego komitetu wyborczego środki finansowe pochodzące z innego źródła niż Fundusze Wyborcze partii politycznych tworzących koalicję, ” ;

49) w art. 224

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) nie wprowadza zastrzeżenia do umowy rachunku bankowego zawartej przez niego w imieniu komitetu wyborczego o wymaganym ustawą sposobie dokonywania wpłat na rzecz komitetu wyborczego oraz o dopuszczalnym źródle pozyskiwania środków finansowych przez komitet wyborczy, a także o dopuszczalnym terminie dokonywania wpłat, ”,

b) w pkt 3 skreśla się wyrazy „koalicyjny komitet wyborczy lub”;

50) w art. 225 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przekazuje środki finansowe lub wartości niepieniężne na rzecz innego komitetu wyborczego albo wspólnie z innym komitetem wyborczym prowadzi i finansuje kampanię wyborczą wbrew zakazom określonym w art. 112 ust. 1 lub pozyskuje środki finansowe na rzecz komitetu wyborczego po dniu wyborów albo wydatkuje środki komitetu wyborczego po dniu złożenia sprawozdania wyborczego, ”;

51) dodaje się art. 233a i 233b w brzmieniu:

„Art. 233a. W postępowaniu wyborczym, o którym mowa w niniejszej ustawie, na obszarze państw członkowskich Unii Europejskiej za dokument równorzędny z ważnym polskim paszportem uważa się ważny dowód osobisty Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 233b. 1. Międzynarodowi obserwatorzy wyborów, zaproszeni przez Państwową Komisję Wyborczą po porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zagranicznych, mają prawo obserwować przebieg wyborów oraz pracę organów wyborczych, w tym obwodowych komisji wyborczych.

2. Obserwatorzy, o których mowa w ust. 1, posiadają uprawnienia mężów zaufania, za wyjątkiem prawa do wnoszenia uwag do protokołów.

3. Państwowa Komisja Wyborcza wydaje zaświadczenia obserwatorom, o których mowa w ust. 1.”;

52) w art. 234:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W przypadku przeprowadzenia wyborów do Sejmu i Senatu w tym samym dniu, w którym odbywają się wybory Prezydenta Rzeczypospolitej:

1) głosowanie przeprowadza się w obwodach głosowania utworzonych dla wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i na podstawie spisów wyborców sporządzonych dla tych wyborów,

2) zadania okręgowych komisji wyborczych i obwodowych komisji wyborczych związane z przeprowadzeniem wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej wykonują odpowiednio okręgowe komisje wyborcze i obwodowe komisje wyborcze powołane do przeprowadzenia wyborów do Sejmu,

3) kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych może zgłosić:

- a) pełnomocnik wyborczy komitetu wyborczego lub upoważniona przez niego osoba - do każdej komisji na obszarze okręgu wyborczego, w którym została zarejestrowana zgłoszona przez niego okręgowa lista kandydatów na posłów lub zarejestrowany został kandydat na senatora,
- b) pełnomocnik komitetu wyborczego zarejestrowanego kandydata na Prezydenta Rzeczypospolitej lub upoważniona przez niego osoba,

4) zaświadczenia o prawie do głosowania wydaje się zgodnie z przepisami dotyczącymi wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej; zaświadczenie upoważnia do wzięcia udziału we wskazanym w nim głosowaniu w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej oraz odbywających się w tym samym terminie wyborach do Sejmu i Senatu.”,

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Minister właściwy do spraw administracji publicznej, po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określi, w drodze rozporządzenia wysokość zryczałtowanych diet przysługujących członkom komisji wyborczych w razie zbiegu terminu wyborów do Sejmu i do Senatu lub wyborów uzupełniających do Senatu z terminem:

- 1) wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej,
- 2) referendum ogólnokrajowego,
- 3) wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i referendum ogólnokrajowego - biorąc pod uwagę zakres obowiązków członków komisji wyborczych.”,

c) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. W wypadku gdy w trakcie kampanii wyborczej przeprowadzane są wybory Prezydenta Rzeczypospolitej, wybory do Parlamentu Europejskiego lub referendum ogólnokrajowe, zakaz, o którym mowa w art. 87 ust. 1, obowiązuje również od zakończenia kampanii wyborczej w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej, wyborach do Parlamentu Europejskiego lub kampanii referendalnej w referendum ogólnokrajowym aż do zakończenia głosowania w tych wyborach lub referendum.”;

53) w załączniku nr 1 „Wykaz okręgów wyborczych do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej” część dotycząca okręgu wyborczego nr 12 otrzymuje brzmienie:

„OKRĘG WYBORCZY NR 12 - część województwa małopolskiego obejmująca obszary powiatów:

chrzanowski, myślenicki, oświęcimski, suski, wadowicki.

Liczba posłów wybieranych w okręgu wyborczym wynosi 8.

Siedziba Okręgowej Komisji Wyborczej: KRAKÓW.”.

Art. 2.

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Uzasadnienie

Projekt ustawy o zmianie ustawy — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej uwzględnia uwagi i propozycje zgłoszone Sejmowi przez:

- Państwową Komisję Wyborczą w informacji o realizacji przepisów ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wraz z propozycjami ich zmian,
- Rzecznika Praw Obywatelskich w wystąpieniu w sprawie dokonania nowelizacji ustawy, w celu zagwarantowania osobom niepełnosprawnym możliwości realizacji czynnego prawa wyborczego,
- pismo Marszałka Sejmu wskazujące na istnienie luki prawnej w art. 179 ust. 3 i art. 177 ust. 3.

Proponowane zmiany mają przede wszystkim charakter porządkujący procedurę wyborczą i usuwają niedoskonałości dotychczasowych rozwiązań prawnych w sferze techniczno-organizacyjnych czynności organów wyborczych i innych uczestników postępowania wyborczego.

Istotnym novum jest propozycja wprowadzenia do Ordynacji wyborczej instytucji głosowania przez pełnomocnika ustanawianego przez wyborców niepełnosprawnych i w podeszłym wieku.

Od wielu lat podnoszony jest problem braku w polskim systemie prawa wyborczego (poza lokalami wyborczymi przystosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych) uregulowań ułatwiających osobom niepełnosprawnym skorzystanie z czynnego prawa wyborczego. Projekt przewiduje, że wyborcy, którzy przez organ orzekający zostali zaliczeni do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz wyborcy, którzy ukończyli 75 lat będą mogli udzielić pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu.

Pełnomocnikiem będzie mogła być wyłącznie osoba wpisana do stałego rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania.

W celu uniknięcia nieprawidłowości i nadużyć projekt przewiduje, że pełnomocnictwo można będzie przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny, zstępny, małżonek, brat, siostra pełnomocnika lub osoba pozostająca z nim w stosunku przysposobienia.

Projekt zakłada, że czynności wyborcy związane z ustanowieniem pełnomocnika i sporządzeniem aktu pełnomocnictwa są wolne od opłat, a zadania związane z jego sporządzeniem są zadaniami zleconymi gminy.

Ponadto proponuje się dokonanie zmian dotyczących terminów wykonania niektórych czynności wyborczych, w wyborach przeprowadzanych w wyniku skrócenia kadencji Sejmu. Ma to na celu dostosowanie terminu wykonania tych czynności do skróconego kalendarza wyborczego obowiązującego w wyborach przeprowadzanych w związku ze skróceniem kadencji Sejmu.

Uchyła się przepis, który przewiduje, że komitety wyborcze w wyborach przeprowadzanych w wyniku skrócenia kadencji Sejmu zachowują numery list kandydatów na posłów posiadane w poprzednich wyborach, a nowe numery nadaje się tylko listom komitetów wyborczych, które w poprzednich wyborach nie zarejestrowały list kandydatów. Odstąpienie od tego rozwiązania jest konieczne, gdyż przepis ten jest niewykonalny. Np. w przypadku, gdyby komitety wyborcze, które w poprzednich wyborach otrzymały w różnych okręgach ten sam numer list kandydatów, zgłosiły w wyborach listy w więcej niż w jednym okręgu mogłoby się okazać, że w tym samym okręgu obowiązuje ten sam numer list kandydatów różnych komitetów wyborczych.

Projekt przewiduje, że obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi będą wpisywani do rejestru wyborców na podstawie decyzji wójta, zaskarżalnej do sądu rejonowego. Zakłada się zatem taką samą procedurę jak w przypadku obywateli polskich. Stwarza się także obywatelom Unii Europejskiej niebędącym obywatelami polskimi możliwość skreślenia ich z rejestru na własny wniosek, jeżeli nie chcą brać udziału w Polsce w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz do organów samorządu terytorialnego.

Nowelizacja przewiduje przyznanie prawa do zgłaszania kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczej wyłącznie tym komitetom wyborczym, które zarejestrowały na terenie danego okręgu wyborczego okręgową listę kandydatów na posłów lub kandydata na senatora.

Zakłada się ponadto, że okręgowa komisja wyborcza będzie mogła odwołać ze składu obwodowej komisji wyborczej członka, który nie wykonuje obowiązków lub narusza przepisy Ordynacji wyborczej. Jest to wypełnienie luki w obowiązującej ustawie.

Praktyka dowiodła, że podawanie w dniu głosowania informacji o frekwencji wyborczej może wpływać na jej poprawę. W związku z tym proponuje się nowy przepis, który upoważniałby Państwową Komisję Wyborczą do wprowadzenia obowiązku przekazywania jej przez komisje wyborcze danych o liczbie uprawnionych do głosowania i liczbie wydanych kart do głosowania, w celu podania tych danych do publicznej wiadomości w trakcie głosowania.

Wzorem Ordynacji wyborczej do Parlamentu Europejskiego wprowadzono przepis zobowiązujący wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) do wyznaczania miejsc na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń i plakatów komitetów wyborczych w kampanii wyborczej oraz podania tych miejsc do publicznej wiadomości. Obecnie brak takich miejsc rodzi zbędne napięcia w kampanii wyborczej.

W projekcie przyjęto również rozwiązania z wyżej wymienionej Ordynacji wyborczej oraz z Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw o zakazie pozyskiwania przez komitety wyborcze wartości niepieniężnych oraz dopuszczeniu finansowania koalicyjnych komitetów wyborczych wyłącznie z Funduszy Wyborczych partii politycznych tworzących koalicję.

Wzorem innych ustaw wyborczych uelastyczniono także przepisy dotyczące postępowania z nieprawidłowymi wpłatami środków finansowych dokonanych na rzecz komitetu wyborczego przez dopuszczenie możliwości zwrotu tych środków darczyńcy w terminie 30 dni od dnia przekazania oraz dobrowolnej wpłaty ich równowartości na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli nieprawidłowość stwierdzi Państwowa Komisja Wyborcza oceniająca sprawozdanie wyborcze. Jednocześnie wydłużono z 3 do 4 miesięcy termin na złożenie przez komitet wyborczy sprawozdania

finansowego wraz z audytem biegłego rewidenta, co pozwoli na staranniejsze wykonanie tego obowiązku przez komitety wyborcze. Z obowiązku audytu zwolniono by komitety wyborcze, które w ciągu 30 dni od dnia wyborów — w stosownej formie — zawiadomią Państwową Komisję Wyborczą, iż nie miały przychodów, wydatków i zobowiązań finansowych.

Do zmian w przepisach dotyczących finansowania kampanii wyborczej odpowiednio dostosowane zostały także przepisy karne.

Doprecyzowano przepisy związane z przeprowadzaniem wyborów uzupełniających do Senatu, wskazując, że prawo wybierania w wyborach uzupełniających przysługuje tylko wyborcom stale zamieszkałym na obszarze okręgu wyborczego, w którym zarządzono wybory uzupełniające. Ponadto, z uwagi na mniejszą liczbę zadań obwodowej komisji wyborczej niż w wyborach przeprowadzanych łącznie z wyborami do Sejmu, dodano przepis stanowiący, że w wyborach uzupełniających w skład obwodowej komisji wyborczej powołuje się od 5 do 7 osób (a nie 7 do 11), zaś uzupełnienie jej składu dokonywane jest w razie zgłoszenia do komisji przez komitety wyborcze mniej niż 4 kandydatów.

Wprowadzono także regulacje dotyczące statusu i zasad działania międzynarodowych obserwatorów wyborów, w ramach realizacji postanowień Kodeksu Dobrej Praktyki Wyborczej przyjętego przez Komisję Wenecką i Komitet Ministrów Rady Europy w październiku 2003 r. oraz Deklaracji Zasad Międzynarodowej Obserwacji Wyborów przyjętej przez OBiWE i ONZ 27 października 2005 r. Zakłada się nadanie obserwatorom takich samych uprawnień jakie posiadają mężowie zaufania, za wyjątkiem prawa wnoszenia uwag do protokołów sporządzanych przez komisje wyborcze.

Uzupełniono przepisy dotyczące zbiegu terminu wyborów do Sejmu i do Senatu z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wskazując, że: głosowanie przeprowadza się w obwodach utworzonych dla wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i na podstawie spisów wyborców sporządzonych dla tych wyborów; kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych mogą zgłaszać także pełnomocnicy komitetów wyborczych zarejestrowanych kandydatów na Prezydenta; zadania okręgowych i obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta

wykonywają komisje powołane do przeprowadzenia wyborów do Sejmu; zaświadczenia o prawie do głosowania wydaje się według przepisów dotyczących wyborów Prezydenta, gdyż uwzględniają one możliwość ponownego głosowania w wyborach Prezydenta (II tura) i rozstrzygają o wydawaniu dwóch zaświadczeń — na pierwsze i ponowne głosowanie.

Projekt przewiduje także zawieszenie kampanii wyborczej w wyborach do Sejmu i do Senatu w okresie ciszy wyborczej w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Parlamentu Europejskiego lub referendum ogólnokrajowym przeprowadzanych w czasie kampanii wyborczej w wyborach do Sejmu i do Senatu.

Zgodnie z postulatem Państwowej Komisji Wyborczej proponuje się przeniesienie siedziby okręgowej komisji wyborczej właściwej dla okręgu wyborczego nr 12 w wyborach do Sejmu z Chrzanowa do Krakowa. Zmiana ta ma charakter wyłącznie techniczny, związany z trudnościami w zapewnieniu właściwej obsługi komisji w dotychczasowej siedzibie. W Krakowie komisja obsługiwana będzie przez delegaturę Krajowego Biura Wyborczego. Należy podkreślić, że granice okręgu wyborczego oraz liczba posłów wybieranych w tym okręgu wyborczym pozostają bez zmian.

Projekt uwzględnia także konieczność dokonania zmian przepisów związanych z postępowaniem w zakresie informatycznego wspomaganie obwodowych komisji wyborczych i okręgowych komisji wyborczych oraz transmisji elektronicznej wyników głosowania i wyników wyborów do Państwowej Komisji Wyborczej.

Z uwagi na nieznaną liczbę osób, które skorzystają z tej możliwości nie można obecnie ustalić o ile zwiększą się te wydatki. Natomiast jednostkowy koszt wykonania przez gminę zadań związanych ze sporządzeniem aktu pełnomocnictwa szacuje się na około 12 zł.

Usunięto lukę prawną dotyczącą wymogu składania przez posłów uzyskujących mandat w trybie art. 179 ust. 3 Ordynacji wyborczej, oświadczenia o rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji, których stosownie do przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej albo ustaw nie wolno łączyć z mandatem posła.

Zgodnie z art. 177 ust. 3 Ordynacji wyborczej wygaśnięcie mandatu posła zajmującego w dniu wyborów stanowisko lub funkcję, których nie wolno łączyć z mandatem posła następuje, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Sejmu, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji. Brak było natomiast analogicznego przepisu dotyczącego posła obejmującego mandat w trybie art. 179 ust. 3 Ordynacji wyborczej.

Projekt przewiduje, że mandat takiego posła wygaśnie, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia postanowienia Marszałka Sejmu o obsadzeniu mandatu, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.

Proponowane zmiany wiążą się z koniecznością uwzględniania w projektach wydatków w części 83 - Rezerwy celowe budżetu Państwa, przeznaczanych na przeprowadzanie wyborów do Sejmu i do Senatu, wynikającą z wprowadzenia instytucji głosowania przez pełnomocnika.

Warszawa, 20 marca 2007 r.

BAS-WAEM-695/07

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna
o zgodności przedstawionego komisyjnego projektu ustawy o zmianie
ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do
Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł
Piotr Krzywicki) z prawem Unii Europejskiej

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. - Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

I. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z oświadczeniami zawartymi w uzasadnieniu projektu, uwzględnia uwagi i propozycje zgłoszone Sejmowi przez Państwową Komisję Wyborczą, Rzecznika Praw Obywatelskich i Marszałka Sejmu. Projekt przewiduje kilkadziesiąt poprawek do zmienianej ustawy. Zmiany dotyczą m.in. wprowadzenia możliwości głosowania przez pełnomocnika, możliwości skreślenia z rejestru wyborców – na wniosek zainteresowanego – obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych, na podstawie i w zakresie określonych w innych ustawach, do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględnienia zmian w strukturze organów samorządu terytorialnego na obszarze m. st. Warszawy, zasad przyznawania diet dla członków komisji wyborczych, zakresu wykorzystania technik elektronicznych przez komisje wyborcze, wprowadzenia upoważnienia dla Państwowej Komisji Wyborczej do podawania w trakcie głosowania frekwencji wyborczej, innego określenia terminu rozwiązania komitetów wyborczych, zasad finansowania komitetów wyborczych, ustalania granic okręgów wyborczych, uregulowania kwestii związanych ze zbiegiem terminów wyborów do Sejmu i do Senatu z wyborami Prezydenta RP, wyborami do Parlamentu Europejskiego, referendum ogólnokrajowym, przeniesienia siedziby Okręgowej Komisji Wyborczej z okręgu wyborczego nr 12 z Chrzanowa do Krakowa.

II. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii związanych z wyborami do parlamentów krajowych. W kontekście proponowanych zmian, dotyczących m.in. rejestru wyborców, należy jednak przypomnieć, że regulacją prawa Unii Europejskiej objęte są wybory do Parlamentu Europejskiego i wybory do jednostek samorządu terytorialnego. Chodzi tu w szczególności o:

- a) dyrektywę Rady 93/109/WE z dnia 6 grudnia 1993 r., ustanawiającą szczegółowe warunki wykonywania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami.
- b) dyrektywę Rady 94/80/WE z dnia 19 grudnia 1994 r., ustanawiającą szczegółowe zasady korzystania z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii zamieszkałych w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami.

III. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Zdecydowana większość proponowanych zmian w ustawie Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP, dotycząca wyborów do tych izb pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Proponowane zmiany art. 11 i 16 ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP mają jednak związek z prawami wyborczymi przyznanymi innym niż obywatele polscy obywatelom Unii Europejskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego i w wyborach samorządowych. Zmiany te polegają m.in. na wprowadzeniu instytucji skreślenia takich osób ze spisu wyborców na ich wnioski i są zgodne z art. 9 ust. 4 dyrektywy 93/109/EWG i z art. 8 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 94/80/EWG.

IV. Konkluzje

Przedstawiony komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie w którym przewiduje odnoszące się do obywateli Unii Europejskiej, innych niż obywatele polscy, zmiany dotyczące spisu wyborców jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. W pozostałym zakresie projekt nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Warszawa, 20 marca 2007 r.

BAS-WAEM-696/07

Pan
Marek Jurek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

dotycząca możliwości uznania przedstawionego komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Piotr Krzywicki) za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu

Stosownie do art. 95a ust. 1 Regulaminu Sejmu, projektem ustawy wykonującym prawo Unii Europejskiej jest projekt ustawy mający na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Przedstawiony komisyjny projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z oświadczeniami zawartymi w uzasadnieniu projektu, uwzględnia uwagi i propozycje zgłoszone Sejmowi przez Państwową Komisję Wyborczą, Rzecznika Praw Obywatelskich i Marszałka Sejmu. Projekt przewiduje kilkadziesiąt poprawek do zmienianej ustawy. Zmiany dotyczą m.in. wprowadzenia możliwości głosowania przez pełnomocnika, możliwości skreślenia z rejestru wyborców – na wniosek zainteresowanego – obywateli Unii Europejskiej niebędących obywatelami polskimi, stale zamieszkałych na obszarze gminy i uprawnionych, na podstawie i w zakresie określonych w innych ustawach, do korzystania z praw wyborczych w Rzeczypospolitej Polskiej, uwzględnienia zmian w strukturze organów samorządu terytorialnego na obszarze m. st. Warszawy, zasad przyznawania diet dla członków komisji wyborczych, zakresu wykorzystania technik elektronicznych przez komisje wyborcze, wprowadzenia upoważnienia dla Państwowej Komisji Wyborczej do podawania w trakcie głosowania frekwencji wyborczej, innego określenia terminu rozwiązania komitetów wyborczych, zasad finansowania komitetów wyborczych, ustalania granic okręgów wyborczych, uregulowania kwestii związanych ze zbiegiem terminów wyborów do Sejmu i do Senatu z wyborami

Prezydenta RP, wyborami do Parlamentu Europejskiego, referendum ogólnokrajowym, przeniesienia siedziby Okręgowej Komisji Wyborczej z okręgu wyborczego nr 12 z Chrzanowa do Krakowa.

Zdecydowana większość proponowanych zmian pozostaje poza zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej. Jednak proponowane zmiany art. 11 i 16 ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu RP i do Senatu RP mają związek z prawami wyborczymi przyznanymi innym niż obywatele polscy obywatelom Unii Europejskiej, w wyborach do Parlamentu Europejskiego i w wyborach samorządowych. Zmiany te polegają m.in. na wprowadzeniu instytucji skreślenia takich osób ze spisu wyborców na ich wnioski i mają na celu implementację art. 9 ust. 4 dyrektywy 93/109/EWG z dnia 6 grudnia 1993 r. ustanawiającej szczegółowe warunki wykonywania prawa do głosowania i kandydowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego przez obywateli Unii mających miejsce zamieszkania w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami i art. 8 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 94/80/EWG z dnia 19 grudnia 1994 r., ustanawiającej szczegółowe zasady korzystania z prawa głosowania i kandydowania w wyborach lokalnych przez obywateli Unii zamieszkałych w Państwie Członkowskim, którego nie są obywatelami.

Ponieważ projekt ma na celu wykonanie przepisów prawa Unii Europejskiej (art. 9 ust. 4 dyrektywy 93/109/EWG, art. 8 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 94/80/EWG), można uznać go w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu za projekt ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.

Opracował: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

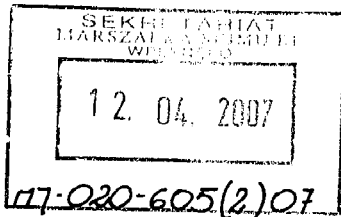

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

V kadencja

Komisja Ustawodawcza
UST 020-01/07

Warszawa, dnia 12 kwietnia 2007 r.

Pan

Marek JUREK

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

W związku ze skierowanym do mnie pismem z dnia 28 marca 2007 r. dotyczącym uzupełnienia uzasadnienia do komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej przesyłam Panu Marszałkowi uzupełnione, zgodnie z wymogami art. 34 ust 2 pkt 6 i 7 regulaminu Sejmu, uzasadnienie tego projektu ustawy.

Z poważaniem

Przedstawiciel wnioskodawców

Posel

/Piotr Krzywicki/

Uzasadnienie

Projekt ustawy o zmianie ustawy — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej uwzględnia uwagi i propozycje zgłoszone Sejmowi przez:

- Państwową Komisję Wyborczą w informacji o realizacji przepisów ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej wraz z propozycjami ich zmian,
- Rzecznika Praw Obywatelskich w wystąpieniu w sprawie dokonania nowelizacji ustawy, w celu zagwarantowania osobom niepełnosprawnym możliwości realizacji czynnego prawa wyborczego,
- pismo Marszałka Sejmu wskazujące na istnienie luki prawnej w art. 179 ust. 3 i art. 177 ust. 3.

Proponowane zmiany mają przede wszystkim charakter porządkujący procedurę wyborczą i usuwają niedoskonałości dotychczasowych rozwiązań prawnych w sferze techniczno-organizacyjnych czynności organów wyborczych i innych uczestników postępowania wyborczego.

Istotnym novum jest propozycja wprowadzenia do Ordynacji wyborczej instytucji głosowania przez pełnomocnika ustanawianego przez wyborców niepełnosprawnych i w podeszłym wieku.

Od wielu lat podnoszony jest problem braku w polskim systemie prawa wyborczego (poza lokalami wyborczymi przystosowanymi do potrzeb osób niepełnosprawnych) uregulowań ułatwiających osobom niepełnosprawnym skorzystanie z czynnego prawa wyborczego. Projekt przewiduje, że wyborcy, którzy przez organ orzekający zostali zaliczeni do osób o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności oraz wyborcy, którzy ukończyli 75 lat będą mogli udzielić pełnomocnictwa do głosowania w ich imieniu.

Pełnomocnikiem będzie mogła być wyłącznie osoba wpisana do stałego rejestru wyborców w tej samej gminie, co udzielający pełnomocnictwa lub posiadająca zaświadczenie o prawie do głosowania.

W celu uniknięcia nieprawidłowości i nadużyć projekt przewiduje, że pełnomocnictwo można będzie przyjąć tylko od jednej osoby lub od dwóch osób, jeżeli co najmniej jedną z nich jest wstępny, zstępny, małżonek, brak, siostra pełnomocnika lub osoba pozostająca z nim w stosunku przysposobienia.

Projekt zakłada, że czynności wyborcy związane z ustanowieniem pełnomocnika i sporządzeniem aktu pełnomocnictwa są wolne od opłat, a zadania związane z jego sporządzeniem są zadaniami zleconymi gminy.

Ponadto proponuje się dokonanie zmian dotyczących terminów wykonania niektórych czynności wyborczych, w wyborach przeprowadzanych w wyniku skrócenia kadencji Sejmu. Ma to na celu dostosowanie terminu wykonania tych czynności do skróconego kalendarza wyborczego obowiązującego w wyborach przeprowadzanych w związku ze skróceniem kadencji Sejmu.

Uchyła się przepis, który przewiduje, że komitety wyborcze w wyborach przeprowadzanych w wyniku skrócenia kadencji Sejmu zachowują numery list kandydatów na posłów posiadane w poprzednich wyborach, a nowe numery nadaje się tylko listom komitetów wyborczych, które w poprzednich wyborach nie zarejestrowały list kandydatów. Odstąpienie od tego rozwiązania jest konieczne, gdyż przepis ten jest niewykonalny. Np. w przypadku, gdyby komitety wyborcze, które w poprzednich wyborach otrzymały w różnych okręgach ten sam numer list kandydatów, zgłosiły w wyborach listy w więcej niż w jednym okręgu mogłoby się okazać, że w tym samym okręgu obowiązuje ten sam numer list kandydatów różnych komitetów wyborczych.

Projekt przewiduje, że obywatele Unii Europejskiej niebędący obywatelami polskimi będą wpisywani do rejestru wyborców na podstawie decyzji wójta, zaskarżalnej do sądu rejonowego. Zakłada się zatem taką samą procedurę jak w przypadku obywateli polskich. Stwarza się także obywatelom Unii Europejskiej niebędącym obywatelami polskimi możliwość skreślenia ich z rejestru na własny wniosek, jeżeli nie chcą brać udziału w Polsce w wyborach do Parlamentu Europejskiego oraz do organów samorządu terytorialnego.

Nowelizacja przewiduje przyznanie prawa do zgłaszania kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczej wyłącznie tym komitetom wyborczym, które zarejestrowały na terenie danego okręgu wyborczego okręgową listę kandydatów na posłów lub kandydata na senatora.

Zakłada się ponadto, że okręgowa komisja wyborcza będzie mogła odwołać ze składu obwodowej komisji wyborczej członka, który nie wykonuje obowiązków lub narusza przepisy Ordynacji wyborczej. Jest to wypełnienie luki w obowiązującej ustawie.

Praktyka dowiodła, że podawanie w dniu głosowania informacji o frekwencji wyborczej może wpływać na jej poprawę. W związku z tym proponuje się nowy przepis, który upoważniałby Państwową Komisję Wyborczą do wprowadzenia obowiązku przekazywania jej przez komisje wyborcze danych o liczbie uprawnionych do głosowania i liczbie wydanych kart do głosowania, w celu podania tych danych do publicznej wiadomości w trakcie głosowania.

Wzorem Ordynacji wyborczej do Parlamentu Europejskiego wprowadzono przepis zobowiązujący wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) do wyznaczania miejsc na bezpłatne umieszczanie urzędowych obwieszczeń i plakatów komitetów wyborczych w kampanii wyborczej oraz podania tych miejsc do publicznej wiadomości. Obecnie brak takich miejsc rodzi zbędne napięcia w kampanii wyborczej.

W projekcie przyjęto również rozwiązania z wyżej wymienionej Ordynacji wyborczej oraz z Ordynacji wyborczej do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw o zakazie pozyskiwania przez komitety wyborcze wartości niepieniężnych oraz dopuszczeniu finansowania koalicyjnych komitetów wyborczych wyłącznie z Funduszy Wyborczych partii politycznych tworzących koalicję.

Wzorem innych ustaw wyborczych uelastyczniono także przepisy dotyczące postępowania z nieprawidłowymi wpłatami środków finansowych dokonanych na rzecz komitetu wyborczego przez dopuszczenie możliwości zwrotu tych środków darczyńcy w terminie 30 dni od dnia przekazania oraz dobrowolnej wpłaty ich równowartości na rzecz Skarbu Państwa, jeżeli nieprawidłowość stwierdzi Państwowa Komisja Wyborcza oceniająca sprawozdanie wyborcze. Jednocześnie wydłużono z 3 do 4 miesięcy termin na złożenie przez komitet wyborczy sprawozdania

finansowego wraz z audytem biegłego rewidenta, co pozwoli na staranniejšie wykonanie tego obowiązku przez komitety wyborcze. Z obowiązku audytu zwolniono by komitety wyborcze, które w ciągu 30 dni od dnia wyborów — w stosownej formie — zawiadomią Państwową Komisję Wyborczą, iż nie miały przychodów, wydatków i zobowiązań finansowych.

Do zmian w przepisach dotyczących finansowania kampanii wyborczej odpowiednio dostosowane zostały także przepisy karne.

Doprecyzowano przepisy związane z przeprowadzaniem wyborów uzupełniających do Senatu, wskazując, że prawo wybierania w wyborach uzupełniających przysługuje tylko wyborcom stale zamieszkałym na obszarze okręgu wyborczego, w którym zarządzono wybory uzupełniające. Ponadto, z uwagi na mniejszą liczbę zadań obwodowej komisji wyborczej niż w wyborach przeprowadzanych łącznie z wyborami do Sejmu, dodano przepis stanowiący, że w wyborach uzupełniających w skład obwodowej komisji wyborczej powołuje się od 5 do 7 osób (a nie 7 do 11), zaś uzupełnienie jej składu dokonywane jest w razie zgłoszenia do komisji przez komitety wyborcze mniej niż 4 kandydatów.

Wprowadzono także regulacje dotyczące statusu i zasad działania międzynarodowych obserwatorów wyborów, w ramach realizacji postanowień Kodeksu Dobrej Praktyki Wyborczej przyjętego przez Komisję Wenecką i Komitet Ministrów Rady Europy w październiku 2003 r. oraz Deklaracji Zasad Międzynarodowej Obserwacji Wyborów przyjętej przez OBiWE i ONZ 27 października 2005 r. Zakłada się nadanie obserwatorom takich samych uprawnień jakie posiadają mężowie zaufania, za wyjątkiem prawa wnoszenia uwag do protokołów sporządzanych przez komisje wyborcze.

Uzupełniono przepisy dotyczące zbiegu terminu wyborów do Sejmu i do Senatu z wyborami Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej wskazując, że: głosowanie przeprowadza się w obwodach utworzonych dla wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i na podstawie spisów wyborców sporządzonych dla tych wyborów; kandydatów na członków obwodowych komisji wyborczych mogą zgłaszać także pełnomocnicy komitetów wyborczych zarejestrowanych kandydatów na Prezydenta; zadania okręgowych i obwodowych komisji wyborczych w wyborach Prezydenta

wykonywają komisje powołane do przeprowadzenia wyborów do Sejmu; zaświadczenia o prawie do głosowania wydaje się według przepisów dotyczących wyborów Prezydenta, gdyż uwzględniają one możliwość ponownego głosowania w wyborach Prezydenta (II tura) i rozstrzygają o wydawaniu dwóch zaświadczeń — na pierwsze i ponowne głosowanie.

Projekt przewiduje także zawieszenie kampanii wyborczej w wyborach do Sejmu i do Senatu w okresie ciszy wyborczej w wyborach Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wyborach do Parlamentu Europejskiego lub referendum ogólnokrajowym przeprowadzanych w czasie kampanii wyborczej w wyborach do Sejmu i do Senatu.

Zgodnie z postulatem Państwowej Komisji Wyborczej proponuje się przeniesienie siedziby okręgowej komisji wyborczej właściwej dla okręgu wyborczego nr 12 w wyborach do Sejmu z Chrzanowa do Krakowa. Zmiana ta ma charakter wyłącznie techniczny, związany z trudnościami w zapewnieniu właściwej obsługi komisji w dotychczasowej siedzibie. W Krakowie komisja obsługiwana będzie przez delegaturę Krajowego Biura Wyborczego. Należy podkreślić, że granice okręgu wyborczego oraz liczba posłów wybieranych w tym okręgu wyborczym pozostają bez zmian.

Projekt uwzględnia także konieczność dokonania zmian przepisów związanych z postępowaniem w zakresie informatycznego wspomaganie obwodowych komisji wyborczych i okręgowych komisji wyborczych oraz transmisji elektronicznej wyników głosowania i wyników wyborów do Państwowej Komisji Wyborczej.

Z uwagi na nieznaną liczbę osób, które skorzystają z tej możliwości nie można obecnie ustalić o ile zwiększą się te wydatki. Natomiast jednostkowy koszt wykonania przez gminę zadań związanych ze sporządzeniem aktu pełnomocnictwa szacuje się na około 12 zł.

Usunięto lukę prawną dotyczącą wymogu składania przez posłów uzyskujących mandat w trybie art. 179 ust. 3 Ordynacji wyborczej, oświadczenia o rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji, których stosownie do przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej albo ustaw nie wolno łączyć z mandatem posła.

Zgodnie z art. 177 ust. 3 Ordynacji wyborczej wygaśnięcie mandatu posła zajmującego w dniu wyborów stanowisko lub funkcję, których nie wolno łączyć z mandatem posła następuje, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia przez Państwową Komisję Wyborczą wyników wyborów do Sejmu, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji. Brak było natomiast analogicznego przepisu dotyczącego posła obejmującego mandat w trybie art. 179 ust. 3 Ordynacji wyborczej.

Projekt przewiduje, że mandat takiego posła wygaśnie, jeżeli nie złoży on Marszałkowi Sejmu, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia postanowienia Marszałka Sejmu o obsadzeniu mandatu, oświadczenia o złożeniu rezygnacji z zajmowanego stanowiska lub pełnionej funkcji.

Proponowane zmiany wiążą się z koniecznością uwzględniania w projektach wydatków w części 83 - Rezerwy celowe budżetu Państwa, przeznaczanych na przeprowadzanie wyborów do Sejmu i do Senatu, wynikającą z wprowadzenia instytucji głosowania przez pełnomocnika.

Założenia podstawowych aktów wykonawczych

1. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydane po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, zmieniające rozporządzenie w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (zmiana 6).

Projekt nowelizacji Ordynacji wyborczej przewiduje możliwość skreślenia ze stałego rejestru wyborców obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim, na jego wniosek i rozszerza delegację dla ministra właściwego do spraw administracji publicznej do wydania rozporządzenia określającego sposób prowadzenia rejestru wyborców o ustalenie wzoru wniosku o skreślenie wyborcy z rejestru wyborców.

Wzór wniosku zostanie sporządzony w sposób analogiczny do wniosku o wpisanie do części B rejestru wyborców ustalonego w rozporządzeniu Ministra

Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 11 marca 2004 r. w sprawie rejestru wyborców oraz trybu przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych zawartych w tym rejestrze (Dz. U. Nr 42, poz. 388), z tym że wnioskodawca zobowiązany będzie podać wyłącznie dane osobowe niezbędne do jego identyfikacji.

W związku z możliwością skreślenia obywatela Unii Europejskiej niebędącego obywatelem polskim z rejestru wyborców rozporządzenie określi również tryb przekazywania przez Rzeczpospolitą Polską innym państwom członkowskim Unii Europejskiej danych dotyczących obywateli tych państw skreślonych ze stałego rejestru wyborców. Tryb ten będzie taki sam jak ustalony w powołanym rozporządzeniu tryb powiadamiania o wyborcach wpisanych do rejestru wyborców.

Ponadto rozporządzenie określi warunki, które spełniać musi system informatyczny służący prowadzeniu rejestru wyborców, uwzględniając konieczność zapewnienia bezpieczeństwa wprowadzania i przetwarzania danych oraz ich przekazywania i odbioru, a w szczególności zakres i sposób wymiany danych pomiędzy:

- 1) systemem ewidencji ludności a oprogramowaniem rejestru wyborców w gminie;
 - 2) oprogramowaniem rejestru wyborców w gminie a centralną ewidencją danych dotyczących stanu rejestru wyborców kraju,
 - 3) gminami w zakresie zmian w rejestrze wyborców dotyczących danych gmin.
2. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydane po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określające wysokość oraz szczegółowe zasady, na których przysługują diety, zwrot kosztów podróży i noclegów oraz zryczałtowane diety, a także warunki obniżania wysokości diet członków komisji wyborczych w przypadku nieuczestniczenia w wykonywaniu części zadań komisji oraz tryb udzielania członkom komisji dni wolnych od pracy (zmiana 11 lit. c).

Nowym rozwiązaniem wprowadzanym przez proponowaną nowelizację jest upoważnienie ministra właściwego do spraw administracji publicznej

do ustalenia warunków obniżania wysokości diet członków komisji wyborczych w przypadku nieuczestniczenia w wykonywaniu części zadań komisji.

Dotychczas obowiązujące rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 6 września 2004 r. w sprawie należności pieniężnych przysługujących członkom komisji wyborczych w wyborach do Sejmu i do Senatu oraz trybu udzielania im dni wolnych od pracy (Dz. U. Nr 202, poz. 2076 i z 2005 r. Nr 175, poz. 1465) zostanie zmienione poprzez dodanie przepisów zgodnie, z którymi zryczałtowane diety członków komisji będą obniżane proporcjonalnie do liczby posiedzeń komisji, w których dany członek nie uczestniczył.

3. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydane na wniosek Państwowej Komisji Wyborczej, określające szczegółowy tryb postępowania w sprawie sporządzenia aktu pełnomocnictwa (zmiana 20).

Projekt przewiduje wprowadzenie nowej instytucji w polskim prawie wyborczym — głosowania przez pełnomocnika.

W związku z powyższym konieczne jest szczegółowe uregulowanie trybu postępowania przez wójtów, burmistrzów i prezydentów miast przy sporządzaniu i wydawaniu aktów pełnomocnictwa oraz postępowania w razie cofnięcia lub wygaśnięcia pełnomocnictwa.

W rozporządzeniu określone zostaną również — w sposób zapewniający

identyfikację pełnomocnika i jego mocodawcy — wzory wniosków o sporządzenie aktu pełnomocnictwa, zgody na przyjęcie pełnomocnictwa i aktu pełnomocnictwa, a także wzór i sposób prowadzenia oraz aktualizacji wykazu sporządzanych aktów pełnomocnictwa.

4. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wydane po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określające sposób i tryb prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze, wzór sprawozdania wyborczego oraz szczegółowy zakres zawartych w nim informacji, a także wykaz rodzajów dokumentów, jakie należy załączyć do sprawozdania (zmiana 33).

Rozporządzenie zostanie opracowane w znacznej mierze przy wykorzystaniu rozwiązań zawartych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze uczestniczące w wyborach do Parlamentu Europejskiego (Dz. U. Nr 53, poz. 528) — w zakresie zasad prowadzenia rachunkowości przez komitety wyborcze, jak również dotychczas obowiązującego komitety wyborczego w wyborach do Sejmu i do Senatu rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lipca 2001 r. w sprawie sprawozdania komitetu wyborczego w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 81, poz. 881).

5. Rozporządzenie ministra właściwego do spraw administracji publicznej, wydane po zasięgnięciu opinii Państwowej Komisji Wyborczej, określające wysokość zryczałtowanych diet przysługujących członkom komisji wyborczych w razie zbiegu terminu wyborów do Sejmu i do Senatu lub wyborów uzupełniających do Senatu z terminem wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej, referendum ogólnokrajowego lub wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i referendum ogólnokrajowego (zmiana 52 lit. b).

Rozporządzenie określi wysokość zryczałtowanych diet dla członków komisji wyborczych uwzględniając odpowiednie ich zwiększenie w zależności od nakładu pracy członków komisji przy przeprowadzaniu w tym samym terminie wyborów do Sejmu i do Senatu oraz wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej lub referendum ogólnokrajowego albo wyborów Prezydenta Rzeczypospolitej i referendum ogólnokrajowego.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej **nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.**

KRAJOWA RADA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4

tel./fax 022 - 622.84.28 , 622.84.33 , 622.05.88

e-mail kirp@kirp.pl

L.dz. 13853/2007

Warszawa, dnia 11 kwietnia 2007 r.

**Szanowny Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu**

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do pisma Nr PS-63/07 z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie uzgodnienia projektu ustawy – o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (przedstawiciel wnioskodawców : poseł Piotr Krzywicki) - uprzejmie zawiadamiam, że Krajowa Rada Radców Prawnych nie zgłasza uwag do tego projektu.

Z wyrazami szacunku

**SEKRETARZ
KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH**

Władysław Lewandowski

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.

Data wpływu 17.04.2007